

Obrazložitev:

1. Pravna podlaga

Pravna podlaga za predlog Uredbe o spremembah Uredbe o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju sta prvi in drugi odstavek 23. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20; v nadaljevanju: ZVO-1).

2. Splošna obrazložitev v zvezi s predlogom predpisa

Veljavna Uredba o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 121/04 in 59/19; v nadaljevanju: uredba) z namenom, da se izogne, prepreči ali zmanjša škodljive učinke, vključno z motnjami, ki jih povzroča izpostavljenost hrupu v okolju, določa ukrepe za zmanjšanje obremenjenosti okolja s hrupom, zlasti v zvezi z metodami ocenjevanja hrupa v okolju, določanjem izpostavljenosti hrupu s kartiranjem obremenjenosti poseljenih območij s hrupom, zagotavljanjem dostopa informacij o hrupu v okolju in njegovih učinkih javnosti ter pripravo operativnega programa varstva pred hrupom z namenom preprečevanja in zmanjševanja hrupa v okolju, ki temelji na rezultatih kartiranja obremenjenosti območij s hrupom.

S spremembo uredbe bomo v pravni red Republike Slovenije prenesli Direktivo Komisije (EU) 2020/367 z dne 4. marca 2020 o spremembi Priloge III k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo metod ocenjevanja škodljivih učinkov okoljskega hrupa. Ta direktiva določa metode ocenjevanja škodljivih učinkov hrupa v okolju, s katerimi nadomešča Metode ocenjevanja škodljivih posledic hrupa v okolju iz Priloge III Direktive 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa.

Priloga III k Direktivi 2002/49/ES določa metode ocenjevanja škodljivih učinkov hrupa v okolju, ki jih je treba uvesti s prilagoditvami navedene priloge tehničnemu in znanstvenemu napredu.

Ob sprejetju Direktive Komisije (EU) 2020/367 so razpoložljive visokokakovostne in statistično značilne informacije izhajale iz smernic Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) o okoljskem hrupu za evropsko regijo, ki predstavljajo razmerja med odmerkom in učinkom škodljivih učinkov izpostavljenosti okoljskemu hrupu. Študije SZO so zlasti v zvezi s statistično značilnostjo temeljile na reprezentativnih populacijah. Njihovi rezultati se štejejo za relevantne, kadar se uporabljajo za reprezentativne populacije.

Čeprav so bile ugotovljene povezave med okoljskim hrupom in boleznimi, kot so: kap, hipertenzija, sladkorna bolezen in druge metabolične bolezni, kognitivne motnje pri otrocih, duševno zdravje in dobro počutje, okvara sluha, tinitus in zapleti v nosečnosti, trenutno ni dovolj dokazov za določitev skupne metode za oceno škodljivih učinkov. Prav tako, kljub temu, da je povezava med hrupom železniškega in letalskega prometa ter ishemičnimi boleznimi srca dokazana, je za ta dva vira količinska opredelitev povečanega tveganja za ishemične bolezni srca preuranjeno.

Metode ocenjevanja škodljivih učinkov, se bodo prvič uporabili pri izdelavi kart hrupa četrte faze in na njih temelječ Operativni program varstva pred hrupom. Strateške karte hrupa četrte faze bo treba izdelati do avgusta 2022 s prometnimi podatki za leto 2021. Operativni program varstva pred hrupom pa bo treba pripraviti do julija 2024.

S 1. členom predlagane uredbe se v 1. člen uredbe spremeni sklic na pravni akt Evropske unije, ki se prenaša s to uredbo, to je Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002

o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L št. 189 z dne 18. 7. 2002, str. 12), zadnjič spremenjeno z Delegirano direktivo Komisije (EU) 2021/1226 z dne 21. decembra 2020 o spremembi Priloge II k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih metod ocenjevanja hrupa zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku (UL L 269 z dne 28. 7. 2021 str. 65-142).

V 2. členu predlagane uredbe se nadomesti Priloga 2 uredbe na način da se le ta spremeni s Prilogo Delegirane direktive Komisije (EU) 2021/1226 z dne 21. decembra 2020 o spremembi Priloge II k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih metod ocenjevanja hrupa zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku.

V 3. členu predlagane uredbe se nadomesti Priloga 3 uredbe na način da se le ta spremeni s Prilogo Direktive Komisije (EU) 2020/367 z dne 4. marca 2020 spremembi Priloge III k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z določitvijo metod ocenjevanja škodljivih učinkov okoljskega hrupa.

V 4. členu predlagane uredbe je določen *vacatio legis*, v katerem je zaradi nujnosti uveljavitve predpisa določeno, da uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Osnutek predpisa

Na podlagi prvega in drugega odstavka 23. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg, 84/18 – ZIURKOE in 158/20) izdaja Vlada Republike Slovenije

U R E D B O

o spremembah Uredbe o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju

1. člen

V Uredbi o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 121/04) se 1. člen spremeni, tako da se glasi:

»Ta uredba v skladu z Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L št. 189 z dne 18. 7. 2002, str. 12), zadnjič spremenjeno z Delegirano direktivo Komisije (EU) 2021/1226 z dne 21. decembra 2020 o spremembi Priloge II k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih metod ocenjevanja hrupa zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku (UL L 269 z dne 28. 7. 2021 str. 65) in z namenom, da se izogne, prepreči ali zmanjša škodljive učinke, vključno z motnjami, ki jih povzroča izpostavljenost hrupu v okolju, določa ukrepe za zmanjšanje obremenjenosti okolja s hrupom, zlasti v zvezi z:

- metodami ocenjevanja hrupa v okolju,
- določanjem izpostavljenosti hrupu s kartiranjem obremenjenosti poseljenih območij s hrupom,
- zagotavljanjem dostopa informacij o hrupu v okolju in njegovih učinkih javnosti,
- pripravo operativnega programa varstva pred hrupom z namenom preprečevanja in zmanjševanja hrupa v okolju, ki temelji na rezultatih kartiranja obremenjenosti območij s hrupom.«

2. člen

Priloga 2 se nadomesti z novo Prilogo 2, ki je kot priloga sestavni del te uredbe.

3. člen

Priloga 3 se nadomesti z novo Prilogo 3, ki je kot priloga sestavni del te Uredbe.

4. člen

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št.:

Ljubljana, dne

EVA: 2021-2550-0068

Vlada Republike Slovenije

Janez Janša

predsednik

Priloga

»Priloga 2

SKUPNE METODE OCENJEVANJA HRUPA

Metode za ocenjevanje so določene v Prilogi Direktive Komisije (EU) 2015/996 z dne 19. maja 2015 o določitvi skupnih metod ocenjevanja hrupa v skladu z Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L št. 168 z dne 1. 7. 2015, str. 1) spremenjene s Prilogo Delegirane direktive Komisije (EU) 2021/1226 z dne 21. decembra 2020 o spremembi Priloge II k Direktivi 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta glede skupnih metod ocenjevanja hrupa zaradi prilagoditve znanstvenemu in tehničnemu napredku (UL L 269 z dne 28. 7. 2021 str. 65)«.

»Priloga 3

METODE OCENJEVANJA ŠKODLJIVIH UČINKOV

1. Niz škodljivih učinkov

Pri oceni škodljivih učinkov se upošteva naslednje:

- ishemične bolezni srca (IHD), ki ustrezajo oznakam BA40 do BA6Z mednarodne klasifikacije ICD-11, ki jo je določila Svetovna zdravstvena organizacija,
- velika motnja (HA),
- velika motnja spanca (HSD).

2. Izračun škodljivih učinkov

Škodljivi učinki se izračunajo na enega od naslednjih načinov:

- relativno tveganje (*RR*) škodljivega učinka, opredeljeno kot

$RR = \frac{P}{P_0}$ (Verjetnost pojava škodljivega učinka v populaciji, @ ki je izpostavljena določeni ravni hrupa v

- absolutno tveganje (*AR*) škodljivega učinka, opredeljeno kot

$$AR = \left(\begin{array}{c} \text{Pojav škodljivega učinka v populaciji,} \\ \text{ki je izpostavljena} \\ \text{določeni ravni hrupa v okolju} \end{array} \right)$$

2.1 Ishemične bolezni srca (IHD)

Za izračun RR se v zvezi s škodljivim učinkom IHD in stopnjo pojavnosti (i) uporabijo naslednja razmerja med odmerkom in učinkom:

$$RR_{IHD,i,cesta} = \begin{cases} e^{\left[\left(\frac{\ln(1,02)}{1,0} \right) (L_{DVN} - 53) \right]} & \text{za } L_{DVN} \text{ večji kot } 53 \text{ dB} \\ 1 & \text{za } L_{DVN} \text{ manjši ali enak } 53 \text{ dB} \end{cases}$$

za hrup cestnega prometa.

2.2 Velika motnja (HA)

Za izračun AR se v zvezi s škodljivim učinkom HA uporabijo naslednja razmerja med odmerkom in učinkom:

$$AR_{HA,cest} = \left(78,9270 - 3,1162 \cdot L_{DVN} + 0,0342 \cdot L_{DVN}^2 \right) / 100$$

za hrup cestnega prometa;

$$AR_{HA,prog} = \left(38,1596 - 2,05538 \cdot L_{DVN} + 0,0285 \cdot L_{DVN}^2 \right) / 100$$

za hrup železniškega prometa;

$$AR_{HA,letal} = \left(-50,9693 + 1,0168 \cdot L_{DVN} + 0,0072 \cdot L_{DVN}^2 \right) / 100$$

za hrup letalskega prometa.

2.3 Velika motnja spanca (HSD)

Za izračun AR se v zvezi s škodljivim učinkom HSD uporabijo naslednja razmerja med odmerkom in učinkom:

$$AR_{HSD,cest} = \left(19,4312 - 0,9336 \cdot L_{ND\check{c}} + 0,0126 \cdot L_{ND\check{c}}^2 \right) / 100$$

za hrup cestnega prometa;

$$AR_{HSD,prog} = \left(67,5406 - 3,1852 \cdot L_{ND\check{c}} + 0,0391 \cdot L_{ND\check{c}}^2 \right) / 100$$

za hrup železniškega prometa;

$$AR_{HSD,istal} = \left(16,7885 - 0,9293 \cdot L_{ND\check{c}} + 0,0198 \cdot L_{ND\check{c}}^2 \right) / 100$$

za hrup letalskega prometa.

3. Ocena škodljivih učinkov

3.1 Izpostavljenost prebivalstva se ocenjuje neodvisno za vsak vir hrupa in škodljiv učinek. Kadar so isti ljudje hkrati izpostavljeni različnim virom hrupa, se škodljivi učinki načeloma ne smejo seštevati. Vendar se navedeni učinki lahko primerjajo, da se oceni relativni pomen vsakega hrupa.

3.2 Ocena ishemične bolezni srca (IHD)

3.2.1 Za IHD v primeru hrupa železniškega in letalskega prometa se ocenjuje, da populaciji, ki je izpostavljena povišanem ravnom L_{DVN} , grozi povečano tveganje za IHD, točnega števila N primerov IHD pa ni mogoče izračunati.

3.2.2 Za IHD v primeru hrupa cestnega prometa se delež primerov določenih škodljivih učinkov, za katere izračuni pokažejo, da jih povzročata okoljski hrup, v populaciji, izpostavljeni RR , za vir hrupa x (cesta), škodljivi učinek y (IHD) in pojavnost i izpelje tako:

$$PAF_{x,y} = \left(\frac{\sum_j [p_j \cdot (RR_{j,x,y} - 1)]}{\sum_j [p_j \cdot (RR_{j,x,y} - 1)] + 1} \right)$$

pri čemer:

- $PAF_{x,y}$ del, ki ga je mogoče pripisati populaciji,
- sklop pasov hrupa j sestavljen iz posameznih pasov, ki zajemajo največ 5 dB (npr.: 50 – 51 dB, 51 - 52 dB, 52 - 53 dB itd. ali 50 - 54 dB, 55 - 59 dB, 60 - 64 dB itd.),
- p_j delež skupne populacije P na območju, za katerega se oceni, da je izpostavljeno j -temu pasu izpostavljenosti, povezanem z določenim RR specifičnega škodljivega učinka $RR_{i,x,y}$. $RR_{i,x,y}$ se izračuna po formulah iz točke 2 te priloge, in sicer pri srednji vrednosti vsakega pasu hrupa (npr.: glede na razpoložljivost podatkov pri 50,5 dB za pas hrupa 50 - 51 dB ali 52 dB za pas hrupa 50 - 54 dB).

3.2.3 Za IHD v primeru hrupa cestnega prometa je skupno število N primerov IHD (ljudi, ki jih je prizadel škodljivi učinek y ; število pripisljivih primerov) zaradi vira x torej:

$$N_{x,y} = PAF_{x,y,i} \cdot I_y \cdot P$$

za cestni promet.

pri čemer:

- se $PAF_{x,y,i}$ izračuna za pojavnost i ,
- je I_y stopnja pojavnosti IHD na ocenjevanem območju, ki jo je mogoče pridobiti iz statističnih podatkov o zdravju za regijo ali državo, v kateri je območje,
- je P celotna populacija ocenjevanega območja (vsota populacije v različnih pasovih hrupa).

3.3 Za HA in HSD v primeru hrupa cestnega, železniškega in letalskega prometa je skupno število N ljudi, ki jih prizadene škodljivi učinek y (število pripisljivih primerov) zaradi vira x za vsako kombinacijo vira x (cestni, železniški ali letalski promet) in škodljivega učinka y (HA, HSD) torej:

$$N_{x,y} = \sum_j [n_j \cdot AR_{j,x,y}]$$

pri čemer:

- $AR_{x,y}$ je AR zadevnega škodljivega učinka (HA, HSD) in se izračuna po formulah iz točke 2 te priloge, in sicer pri srednji vrednosti vsakega pasu hrupa (npr.: glede na razpoložljivost podatkov pri 50,5 dB za pas hrupa 50 - 51 dB ali 52 dB za pas hrupa 50 - 54 dB),
- n_j število ljudi, izpostavljenih j -temu pasu izpostavljenosti.

4. Prihodnje revizije

Razmerja med odmerkom in učinkom, ki jih bodo uvedle prihodnje revizije te priloge, bodo še posebej zadevala:

- razmerje med motnjami in L_{DVN} za industrijski hrup,
- povezavo med motnjami spanja in $L_{NOČ}$ za industrijski hrup.

Po potrebi se lahko uvedejo posebna razmerja med odmerkom in učinkom za:

- bivališča s posebno protihrupno zaščito, kot je opredeljeno v Prilogi VI,
- bivališča s tiho fasado, kot je opredeljeno v Prilogi VI,
- različna podnebja/različne kulture,
- ranljive skupine prebivalstva,
- tonalen industrijski hrup,
- impulzni industrijski hrup in druge posebne primere«.